

**GYÖRFFY
ÁKOS**

TIZENNÉGY TÖREDÉK M-NEK

Ültem a Balaton partján azon az októberi délutánon, és éreztem, ahogy a föld megnyílik alattam, és éreztem, ahogy az ég megnyílik fölöttem, egyszerre a föld és az ég, egyetlen mozdulattal felhasítva a tér körülöttem, és ebben a teret és időt nélkülöző nyíltságban csak a víz fölött röpködő fecskék látványa volt az, ami valamelyest emlékeztetett arra, hogy még élek, és ez még nem a halál.

A fecskéktől vártam, a tó fölött gyülekező fecskék százaitól, tőlük vártam, hogy mondják el, mondják el nekem, és el is mondták, elmondták az egészet, de hiába mondták, rettegtem a szavaiktól.

Megérkezett a hidegfront, robogtak át a felhők a tó fölött, a nyárfasor levelek ezreit rázta le magáról az ismétlődő szélrohamokban, aranylő levelek felhői kavargtak a szürkészöld hullámok fölött, remegtem, nem tudtam mást, mint remegni, hiába húztam magamra a szélálló dzsekit és alá a vastag, kötött pulóvert, hiába, mert a remegés ettől nem hagyott alább, hogy is múlhatott volna el, amikor remegett minden, ami vagyok és voltam és leszek.

Beszélni róla, ahelyett hogy, de mi helyett, minden csak valami helyett, minden gondolat és szó és mozdulat valami helyett, egy gondolat és szó és mozdulat helyett.

Egyszerre volt a halálos félelem és az addig ismeretlen könnyűség, mintha minden, ami addig a délutánig lassan ölő méregként szivárgott szét bennem, most hirtelen felrobbant volna, ott keringett körülöttem, mint a pernye, és vitte a Bakony felől fújó szél az egész mocskot, felkapta, megkavarta, szétszórta a semmibe.

Hol voltam én eddig, ki volt az, aki a halottak életét élte, a halottakét, akik körülveték egész életében, és azt hazudták egész életükkel, hogy csak így, csak erre és csak eddig tart az egész, és akik, bár néhányan közülük szerették talán, mégiscsak halottak voltak egészen, halottan születtek, és a haláluk egy halott halála lesz.

Mintha valaki lassan áthevitené a testem a pusztá tekintetével, minél tovább néz, annál elviselhetlenebb forróság önt el, mintha ki akarna égetni egészen, mint egy nyers cserépedényt a kemencében, hogy végre legyen készen, szilárduljon meg a forma, az ívek nyerjék el végső arányaikat, pusztá tekintet, amely egyszerre mindenholnan ér, a felhők között megnyíló résekből, a tó csillogásából, a föld milliárd pórusából, és annak a lánynak a szeméből, aki mellettem ül ezen az októberi délutánon a Balaton partján, ül mellettem, és nem szól, nem mond semmit egyáltalán, csak azt nézi bennem, amit még soha senki nem látott.

Tényleg mintha egy angyal elmondhatatlanul finom érintését érezném a vállamon, de mintha nem is a vállamat, hanem a vállamon keresztül azt érintené meg ben-

nem, aki az idők kezdete óta elhagyatva és megdermedve várta ezt az érintést, ezt az emberformára faragott bazalttömböt az áttetsző ujjbegyek most végigsimítják, és az ujjbegyek nyomán fény fakad fel, a sebekből fény ömlik ki a kőre.

Nem a test, nem a teste, miközben a teste által, csak a testén keresztül láttam át, a teste volt az ajtó, a testén át vezetett az út, bele a testbe és aztán át a testen, a legmélyebb sötétségig egészen, a nedvek és a zsigerek, a csontok és a hús, egészen le, én onnan aztán fel, felfelé, és csak így, és csak rajta keresztül, a test mögé, az angyalig.

Van az esővíz a hamutartóban, van a diófa is rigófészkeivel, van a dűlőút melletti elszáradt levendulablák illata, csak én nem vagyok sehol, annyira lennék *ott* az a bodzabokor, mondtad.

Abban a házban voltam csak otthon egész életemben, abban az idegen faházban az idegen bútorával és az idegen illatával, az idegen arcokkal a polcra kitett fényképeken, az idegenség mindent átjáró jelenléte kellett a soha nem érzett otthonosság megtapasztalásához, és ami mégsem volt igazi otthon, mert csak a tested volt az otthon, a saját testem idegenségén át a testedbe hazatérni, mintha lehetne hazatérni, és mintha lehetne haza itt, ahol nem lehet.

Aki sokat tud, és nem él aszerint, elveszett, olvastam a teraszon egy könyvben, az asztalon, mázas cseréptányéron sajt szeletek, kihoztad a hársfateát egy régi üvegkancsóban, letted a tányér mellé, néztem a kancsót, az aranykor lebegett és hullámzott mögötte.

A diófa lombja egyetlen éjszaka alatt hullott le, egyetlen éjszaka alatt lemeztelenedett, reggelre szabályos kör alakban lepte be a még mindig zöld gyepet, belegázoltam ebbe a körbe, lefeküdtem a diólevél szőnyegre, a diólevelek illata elkeveredett a bőrömön még mindig ott párálló illatoddal, nem tudtam semmit, nem tudtam sem gondolkodni, sem képzelődni, az égadta világon semmit az égadta világban.

A mólónál, ahol gyerekkorom óta nem jártam, lefényképeztél, az öböl félig kiszáradt, oldalukra dőlt ladikok korhadtak az iszapban, itt tanultam meg úszni, itt kergettem a naphalakat a hínárerdőben, a napsütötte deszkák illatát abban a hideg októberi esőben is éreztem, a szél az arcomba fújta a hajad, próbáltam tartani magam, nem összerogyni, mint elmúlt éjjel a kandallóban az izzó nyárfahasábok, az öböl a tükörképünk volt, mi voltunk az öböl, álltunk a rothadásszagban, és nem volt tovább.

**TURI
TÍMEA**

CÉLIMEN NAPLÓJA

Amit nem mondok el neked, azt elmondom neki.
Amit neki sem mondok el, azokat széjjelosztom
a többiek között. Mindenkinek egy kicsit.
Ne tudja senki, mi van a másiknál.

Istenem, add, hogy ne legyek kiszolgáltatott.
Add, hogy ne szolgáljanak ki mások.
Alázatos legyek, de ne alázzanak.
Istenem, add, hogy tudjam, kinek mit kell

elmondani, kinek mit lehet. Hogy ne legyek
egyszerre a pók, a légy, a háló.
Hogy tudjak választani egyetlen szerepet.
Hogy a szöveget ne tévesszem soha.

AZ ÉBREDÉS IS VÉTLEN

Egy szövegről álmodtam, amit bár nem te írtál,
de hozzád tartozott. És mikor felébredtem,
örömmel mutattam neked a sebtében lejegyzett sorokat,
hogy lám, ez a tiéd, és használható.
De az ébredés is csak álom volt, van ilyen:
ha nagyon fel akarunk kelni, néha azt álmodjuk,
hogy már ébren vagyunk.
Ott ültél az ágyamon, és én melletted ültem:
fel se tűnt, hogy még sosem voltál nálam,
mögöttem pedig, mint egy sejtés, ott derengett
a nappali életem. Megszagoltam a nyakad.
Nem kívántál. Nem kívántalak.

**PETŐCZ
ANDRÁS**

NÉZED AZ ESŐT

Megállsz az ablaknál,
s nézed az esőt.

Lassúdad, végtelen
mozdulat,
ahogy az eső
egykedvűen mulat.

Nézed az esőt,
ami,
mintha szívedből nőtt
volna ki,
szomorú, szürke és nyugodt.

Tompa csend
takarja be a végtelent.

Aztán, valahonnan belülről,
elindul valami.

Sűrűsödik.

Miként ha méhraj csapna le
az orgonavirágra,
hirtelen beindul valami zsongás.

Ez kerít hatalmába.

Zsongasz te is. Zsongasz. Pedig esik.
A lassúdad, országos eső.

Amely után talán majd kicsinke lila virág
búvik elő
a semmiből.

Igen. A földed befogad.
És virág lepi el a sírhantodat.

A FEKETE SZOBÁBAN

Hajnalonta felgyorsul a szív,
valamiféle pörgésre hív,
a fekete szobában különös neszek.

Valakik jönnek felém.
Lassan,
de biztosan közelítenek.

**ACZÉL
GÉZA****(SZINO)LÍRA – TORZÓSZÓTÁR***amikor*

amikor én még kissrác voltam és a kor állott levegőjét felkavarva lázadó zenekarok merész taktusai sem szóltak az apró presszók kívülről lesett homályában a később retróba nemesedett tánczene andalított fejünkben alig volt titok mert még nem értük el az elvont folyamatok okos küszöbét a megragadható élvezetekre koncentráltunk a szombati bolt többek között ezért volt enyém no meg szüleimnek hivatalnoki átka melynek fáradt ólomszárnyait zsarnok módon vad hatalom vigyázta így tekintetük elkerülte a savanyú cukrokat a rohangálásban véresre sebzett térdeket vagy ha indulatos lökdösődésekben a piros élet orrból is megeredt lassan gördülve le a vékony kockás ingre mire a gyerek az undorító bunyónak örökre búcsút intve egy kedvetlen zónába beballagott melyben a melasz életre szóló nyomokat hagyott a fogakon s a jövővel kötött kiegyezéssel társául szegődött az unalom pedig a jampecok a kerti fabudikban már víg ritmusban keféltek körben a recsegve fogható külföldi adókból mind vadabbul zengett az ének ám a merengő magánynak szponzora sosem tévedt arra hol a lírának lett volna valami hatalma

amilyen

nagy ritkán még akadnak pillanatok amikor biológiai lényként úgy érzem ha nem is boldog de jól vagyok eltaláltam az éjszakai párna dőlésszögét s kávéfőzésre a korábbi fájdalmak is kissé visszaszorultak talán a paplan alól előbukkanó asszonyom vonásai sem annyira mordak netán a kényes ízlés és az árfekvés satujában a korai szeszés áldás is telibe találva s lazán félretelva minden orvosi nyöszörgést reggelire egészséges sült szalonna vár ma forró zsírba tunkolással majd az anyagcsere sem által problémátlanul lezajlani napi tájékozódáskor pedig mintha most más dimenziókba kerülne az a politikai sündörgésben beszennyezett undorgyártó hallali mely átítatja percről percre az elrablott tisztátalan médiát hol plecsniket oszt a gyilkos és senkiházi majmok csak azt lesik mi történik odaát és mi megragadhatót képes még üregébe betuszkolni a pocok azért e térerőből némileg kiszállva csak átsuhan a lelken valami szomorúság e korban nekünk ez adatott és amilyen balekok vagyunk az egyetemes züllést végigstatisztálva lassan felmászhathatunk a keresztfára minden gyógyító mítosz és a feltámadás halvány reménye nélkül

amint

kár hogy komoly ember nem való a politikába pedig a méla nyájban sokaknak örök álma hogy a homályból egyszer csak előjönnek a napvilágra bölcs tiszta és bátor emberek mitől gyomrot forgató magányukban a szenny megremeg és

mint egy olajozott inga lendül ki apró bűneinkre és mások gazságaira netán fordított szereposztásban is a bűnhődés kínja a mindenkori hatalom logikus zsarnoksága nélkül holott ha eme csüggedt felismerésbe a jámbor korlátolt énje lassan belekékül értelmét veszíti minden mozdulás az etika trónját előbb-utóbb vagy leköpdösi vagy méltóságát gátlástalan tülekedőknek adja át kik amint hazug lózungjaik mögül a színre lépnek aljas ösztönöket táplálva jólesően hagyják hogy a periférikus érdek mint gyümölcsszós nagy cupákon a bandán összeérjen csámcsogva takarva el a történelem szegénységének örök igazát ám ha absztrakt módon fordítsz e siralmas képleten te sem tudsz olyan variációt gondolni hol senki sem gyömöszöli odaát a tömeget a túlsó partra s bár már visszacsúsztam elmélkedésben két századot a lelkem rajta már csak maradok bosch képei és a heroikus pesszimizmus között

CELLER KISS TAMÁS

NEMZEDÉKEMMEL A SZŐLŐSKERTBEN

most egy olyan öregúr akarok lenni,
akit egy napsütötte kerti nyugágyba
teremtett az Isten. arcomon látszódna,
hogymegtörtént velem minden.
előttem asztal, csupa letett dolgok rajta.

vagy ha ezt nem lehet, akkor legalább
átaludni a munkát! mert ha most nem
alszom el, véteni fogok a munka ellen
én is, és nem készül el a világ velem sem.

aztán arra ébredni. már félálomban
hallanám, hogy zsvaj van, és valaki
szelíden megráz – nem lehetek annyira
lusta, hogy ezt is átaludjam.

és később, amikor már elfáradtunk,
azt is elmondanák: valóban elhozta
mindenki a maga szívéből a követ,
míg én a munkát aludtam át, csendesen
az enyémről is leopták, és a talaj is
nagyon jó lett, és a savanyú szőlő
is mind megért, és a bor is eleget állt.

AMI SZÉTOSZTHATÓ

I.

a fogadóirodában más, a fogadóirodában
ott ül Čarli, aki nyerő tippeket súg
az emberek fülébe. mert Čarliról
azt beszélnek, hogy több ezer focimeccs van
a fejében, és pontosan ismeri a
fontosabb bajnokságok csapatainak
pillanatnyi és a számunkra
bizonytalanul változó ciklikus formáját.

régóta tervezzük, hogy odamegyünk
Čarlihoz, aki megsúgja nekünk
a nyerő szelvényt, feltéve, ha neki is
befizetünk egyet. csak ne lenne Čarli
egy zsíros hajú játékfüggő, amikor látjuk.

aztán pár órán belül mindannyian
bukunk, az én szelvényem a saját
csapatomon megy el.

II.

ez az év is ilyen – reményt oszt szét,
mintha csak szórólapot (egy zsák pénz
és boldog élet), de a sarkon túl már
félleg tele a szemetes kosár.

megnyugtató arra gondolni, hogy az
összes naiv, nevetséges hibám csak
díszlete valami nagyak,
és céltévesztés a zsebre gyűrt
szórólap (ma este a jégszobrászok
az örökkévalóságnak faragnak).

BORSIK
MIKLÓS

ÁTOKKALENDÁRIUM

I.

A január sodródni kezd,
ahogy feltűnik, mint egy pehelykönnyű pók.
Egyből látszik, hogy kaszája van.
De ha a sámlit felemeled, a legkisebb légáram is
úgy löki meg, hogy nem tudod, él-e.
Talán szalad. Talán a porral együtt
hajtja a gyenge örvény. Rézkarcba vésnéd,
ahol a póklábat nem mozdítja sem a pók,
sem a leheleted. Mikor közelebb hajolsz,
és szemmel követed. Legyen az évszak
szétfoszló címerállata. Vagy a január maga.
Játssza el, hogy él. Semmi nem szúr.
A szellő se szél.

VII.

Tudod, hogy mindennek értelme van.
Órán is azért gyakorlod a kislabdadobást,
a gerelyhajítást, a medicint,
hogy ha anyád öreg lesz,
behajítsd a Napba a gennyes karosszéket.

X.

Amíg a vonat az alagúton átfut,
nyitott szemmel nézel a félpercnyi sötétbe,
és első látásra beleszeretsz. Pedig annyira
kiszámított, mint a sör, a pereg vagy a szidásra
szánt idő, ha mindenkinek jut. De a telefon
fényével hiába keresed, nincs olyan kéz,
amelyik a sötétet arconként osztja szét.
Inkább azt keresd, amelyik lassan hajtotta le
a társasjáték fedelét. Mintha csak azért tette
volna, hogy a homályt a dobozba kimérje.
Na és te? Te hogyan tehetnél a homály kedvére?
Ha gonosz képeket találsz ki, tavasszal
levágom az ujjad, és visszavarrom ősszel,
ha még egyszer leírod, hogy sötét. A vonat,
mint egy nyílt törés után a túl laza csont,
már kiáll a hegyből. A háttere kék.

PÁL
SÁNDOR ATTILA

KÉT BALLADATÖREDÉK

I.

azt, hogy a madarak, akik élethosszig
választanak párt maguknak, hogyan élnek
tovább özvegyen

II.

és a csecsemőket az óceánba engedték,
és azok az idők végezetéig úsztak,
mint az örök életű medúzák

FARKAS SÁNDOR BALLADÁJA

Jaj de szépen térközezett az az út,
amelyiken Farkas Sándor megindult.

Lépett egyet, lépett kettőt, megállott.
„Az utolsó kevert megint kibaszottul megártott.”

„Megjött a nyugdíj, monddjad, hova dugtad, mi van?”
„Édes jó istenem, hát megint ittál, fiam!”

Fűcsomók közt az udvaron megcsillan a sár.
„Óvatosan a fejszével, a feje lejár.”

Milyen szépen kimetszették azt a fát.
Üvölt a gázkonvektor, lassan telik a kád.

Kifolyik, alányal egy élettelen testnek.
Nippek, csipkék figyelik, hogy telnek a vermek.

Farkas Sándor a konyhában ül, a falakon penész.
Nem tud az szétesni, ami sosem volt egész.

Bokáig ér a szutykos lé. Összeroskad a váll.
Egy fa a dombtetőn, az űrben áll.

BALLADA A MAGÁNYRÓL

1969-ben, az Apollo-11 által végrehajtott holdra szálláskor készült életünk képe.

Rajta a holdfelszínt már elhagyó, közelítő holdkomp. Benne Edwin „Buzz” Aldrin és Neil Armstrong. A háttérben a sötétségből félig megmutakozó Föld.

A fotográfus neve Michael Collins. Így mindazok közül, akik valaha éltek vagy élni fognak, ő az egyetlen ember, aki nem szerepel ezen a képen.

Képzeljük magunkat Collins helyzetébe.
Előtte a semmi.
Mögötte a semmi.

SIMON BETTINA

ÁRUHÁZI GYILKOS

lehet-e szavakat lopni, kérdezte,
mire én zsebre dugott kézzel
a lelkiismeretemben kezdtem kutatni,
mintha rajtakaptak volna valamin,
amiről magam sem tudtam.

szégyenkezve meredtem rá, mint
akinek törleszténivalója lehet bárki felé,
és sorolni kezdtem bűneimet.

úgy álltam az áruházban,
mint egy anyagyilkos,
aki *segíthetek* feliratú táblát visel,
és nincs róla meggyőződve,
hogy szavak bárhol is kaphatók.

SEBEIM

anyám szerint nyálazzam meg sebeim,
ő is ezt csinálja, most már elkezdhetem én is.

az állatoktól leste el, a legjobb saját nyállal.

először megmutatja, rákeni a nyálát a karomra,
de ezentúl magam nyaljam a sebeimet, az újakat.

a legjobb mindenkinek a saját nyálával,
a kutyák is maguk nyalogatják a sebeiket,

és rákente nyálát a fakanál nyomára.

az új sebekre gondol, amikor a
gyógyulásról beszél, nem a régiekre.

KÉPES

láttam a neten egy fotót
egy nő állt rajta a lányával
épp annyi lehetett mint én

mindketten szőkéek voltak
mögöttük kifeszült a tenger
és ölükbe metszett
a horizontvonal

az jutott róla eszembe hogy
neked nem volt napszemüveged
neked elveid voltak
és nem fért bele a tenger
de a napi két fürdés sem

évekkel később daczból
kiteszem az utcán talált pálmafás
posztert a fürdőszobában
pedig nem tudhatom milyen
a tenger biztosan nem ilyen
nem lehet ennyire könnyű

mert akkor semmi értelme nem volt
hogy annyi ideig tartottuk magunkat
mint az oldalukra fordított halak
feküdtünk egymás mellett
az olajos dobozban

A TÁJ MAGÁNYA

I.

A táj nem ideges, te vagy az,
mert véletlen az idill. Mi van,
ha mégis találsz egy kertet,
ahol nyugodtan élhetsz.
Ismered a benne élő állatok nevét,
és ha megszólalnál, felismernék a hangod.
Helyesen, jól hallhatóan válaszolni,
mielőtt elfordulna tőled, aki kérdezett.
És akinek a szájából nem szavak,
élőlények jönnek elő. Két út vezet kifelé,
alig van köztük különbség.
Bedobnál egy követ a vízbe,
de a csend nem engedi.

II.

Egy tágas, de félig elpusztult táj.
Csak belülről újítyák fel a megsérült
épületeket, így emlékeznek a háborúra.
De régi fényképeiket kidobálják.
A konténerek hetekig járnak a környéket,
és valaki elkezd beszélni a többiekhez.
Kár elégetni, elég volna őket széttépni.
Azt fogják gondolni, üzeni szeretnénk
ezzel a nagy tűzzel, vagy bajba jutottunk.
Vigyáznunk kell, nehogy az isteneink
észrevegyék, hogy sikerült életben maradnunk.

TÉREY JÁNOS

KÁLI HOLTAK

I részlet egy készülő regényből I

Ezt most elbuktuk

Ébredéskor nem az jut eszembe legelőször, hogy megbuktunk. Hanem Lucára gondolok, aki ott szuszog mellettem. Arra, hogy szerelmes vagyok ebbe a nőbe. Végre valami bizonyosság.

Aztán szégyenkezve és akaratlanul is arra gondolok, hogy mennyire más volt a legutóbbi alkalom Athénban Elenával. Egy felvillanyozó attack, és semmi több. Negyedórás, mit negyedórás, tízperces roham, egymás kölcsönös lerohanása. Őelőtte pedig az a júniusi, egész éjszakás lány. Egész hétvégés, hogy pontosítsak. Vele aztán végigzongoráztuk a skálát, végtelenszer. Valósággal fáj utána. Aztán hónapokig senki. És ez is én vagyok.

Úgy érzem, Luca és mindenki más között ég és föld a különbség. Amikor először feküdtünk le Líviával az ő gellérthegyi albérletében, hanyatt fekve, tenyeremmel a tarkóm alatt, másodpercekkel elalvás előtt azt a légies ünnepélyességet éreztem, amit életem első szintetikus drogjának első órájában, amikor a lankás szakasz után fölizzik a szer. Szinte magamtól is bocsánatot kell kérnem, hogy ilyen profán hasonlattal éltem, de számomra *akkor* olyan volt *annak* a szerelemnek a betetőzése. Egy új ember meghódítása, és a meghódíttatás egy új ember részéről majdnem mindig elsöprő öröm. Ő nem volt annyira boldog elsőre, mint én, és bár voltak csúcsok, ez így is maradt végig, süllyedés közben. Lucával minden más: gördülékeny és természetes, semmiért nem kell pirulnom, semmit sem kell szégyellnem. Lívia mindig kiszúrt rajtam valami kifogásolható, pecsétet a zakómon, morzsát az ölemben. Három perc késést.

Végül, már teljesen éberem arra gondolok, hogy ezt a bemutatót elbuktuk. De el ám. És összeszorul a szívem. Hogy idáig jussunk, a jelek szerint ugyanúgy bele kellett döglenni, mint egyéb, gyümölcsöző munkáinkba. Fölöslegesen döglöttem bele, és döglött bele például Tabáni vagy Lívia. Lehet a nulláról kezdeni a következőt. Halvány vigasz, hogy akkor is majdnem a nulláról kéne, ha ez most sikerült volna.

Most jövök rá, hogy Tíkász, az osztályfőnökünk sem jött el, de tudom, hogy ő nem szeret bemutatókat nézni.

Luca kinyitja a szemét.

„Ezt most elbuktuk”, mondom. Megkönnyebbülés végre ki is mondani.

„Személyes kudarcnak érzed?”, kérdezi, miközben ébredezik.

„Személyes kudarcnak is. De bukni együtt buktuk el!”

Szétnézek a szobájában. Fehérre festett, elemes bútor.

„A tulajé”, siet megjegyezni Luca, a mennyezetre emelt szemmel. „Fölöttem laknak.”

Én sem voltam elég jó, az sem volt elég erős gondolat, amit Gróf kitalált. Készakarva sohasem vinne be az erdőbe, de nem is bízom benne vakon, mint Sulyokban. Sulyok pontos elemzést ad, olvasnod kell a kész kottát, ugyanazokat a hangokat kell leütnöd, végre kell hajtani, amit mond, de attól kezdve, hogy tudod, miről szól a monológod, szabad kezded van. Őt nem érdekli, milyen tempóban, sírva vagy nevetve mondod el, Grófot annál inkább. Nála ügyesnek is kell lenned, technikásnak, annak a folyamatnak én még az elején járok. És nem is hat meg az óriások manőverezése. Van, aki tud élni a Sulyok adta szabadsággal; van, aki nem.

Az ötszázadikat is úgy kell játszani, mintha az volna a premier, mondta az egyetemen Nábrády. A premiért is úgy, mintha az lenne az ötszázadik. Hát most aztán...

„Tudod, milyen volt?“, kérdezi Luca, amikor kibújik az ágyból. „Kicsit hamis. Azt éreztem, amit mindig: a belvárosi elit borzongani és berzenkedni akar. Gróf pedig mintha azt mondaná: hát hogyha ezt akarjátok, akkor nesztek, itt van! Fut egy tiszteletkört, ami mégis jobb, mint egy ír kocsmadráma nótaszóval!”

„Ühüm. Szóval ezzel akartuk mi cselekvésre ösztökélni a nézőket. Pontosabban akarta Gróf. Hát röhögnöm kell. Szerinted mit akar, kiszorgálni őket?”

„Nem tudom, mit akar, de kiszorgálja őket, ha nem is lihegve. Tudod, mit nem értek én? Miért egy ötvenéves csávó beszél az erőszakról meg a szélsőséges fiatalokról? Akik pont a Grófhhoz hasonló, élveteg középkorúakkal harcolnak. Nem egy húszévesnek kéne rendeznie ezt a darabot? Ja, olyat ő nem enged ide, mert zavaros fejűnek tartja. Fél, hogy nagyot bukna vele.”

Letelepszem az asztalhoz.

„Aha. Szóval neked ennyire nem... Én nagyra tartom Grófot. Akkor is, ha ez most nem jött össze neki. Nem biztos, hogy kellett nekem ez a pofon.”

„Jól álltok egymásnak azzal a lánnyal”, lép a konyhaszekrényhez Luca. „Lívia?”

„Lívia”, bólintok.

„Nem vagy vegán?”

„Nem.”

Felvágottat, pástétomot, zöldséget és sajtokat pakol ki a hűtőből.

„Mondd, ugye volt köztetek valaha valami?”

Már vártam ezt a kérdést.

„Régen vége”, mondom lassan, tagoltan.

„Semmi nosztalgia?”, kérdezi, és kipattint két szelet kenyeret a piritóból.

„Nem jellemző”, füllenem. „Együtt sírunk, együtt nevetünk. Ő is benne van a *Káli holtakban*.”

„Tényleg, lesz az a sorozatod a tévében.”

Tálat, és kenégetni kezdi a piritósokat.

„Lesz.”

„És az majd orvosolni fogja a bukásokat. Ha ez bukás.”

„Az. És ezt aligha fogja orvosolni a *Káli holtak*. Tök más a kettő, de szerintem ezt te is tudod.”

„Figyelj ide, Alex. Tudsz fejlődni, ha dolgozol magadon.”

Nagyot harap a kenyerekből.

„Itt nem ez a baj”, mondom védekezően. „Hanem az a mód, ahogy rajtam dolgoznak.”

„Az ember arra vágyik a színházban, hogy dolgoztassák, nem?”

„De az ilyen munkába könnyen bele lehet rokkanni.”
„Titeket már föl szoktak ismerni az utcán?” Be sem várva a választomat, föl pattan az asztaltól.
„Bocs, a kávé elfelejtettem.”

„Néha szoktak”, dűnnyögöm. „Én nem tudok úgy játszani az ismertséggel, mint Brúnó. Ő a szupersztár. Nem kell a vele járó nyűg.”

„Akkor mire vágysz, fiú?”, kérdezi, miközben berak egy kapszulát a kávéfőzőbe. „Maximalista vagy, mi?”

Hallgatok. Kitölti a kávé, és csak akkor keresi meg a pillantásomat.

„Jó szerepeket játszani, hm? Ebben merül ki a maximalizmusom. Engem nem annyira nyomaszt, hogy a közönségem megszólhat másnaposan vagy szakadt farmerben. A dícséretnek örülök. Az ilyen munkáknak meg nem. Mert a *Káli holtak* is majdnem ilyen lesz.”

„Pedig a kudarc kell.”

„Egyetértünk.”

Tartanáál egy kis szünetet, mi?”

„Szünetet? Mit tudom én. Nem színész, aki évente-kétévente nem érzi úgy, hogy atyaúristen, ezt az egészet abba kéne hagyni, és el kellene utazni mondjuk Indonéziába.”

Látom a mobilomon, érkezett egy hosszú levél, Anna írta, egy gyönyörű, húszéves lány az egyetemről, aki a Józsefvárosi Színházban van szakmai gyakorlaton. „Hatalmas élmény volt számomra tegnap a *Haramiák!* Nagyon ihletetten játszottál, és borzongva figyeltem, ahogy a dalok a színpadon megszólalnak. Gróf nyilvánvalóan olvasta, amit Schiller a kar szerepéről írt, attól tartok, nem sokan olvassák manapság. Nagyon érdekes, hogy mindezt metálba fordítottátok. Nem volt mindenhol jól követhető az előadás, ahogyan a *Woyzeck* sem a stúdióban, de milyen érdekes, hogy mindkét rendező a ládával variál, nem? Neked milyen volt megélni? Hogy érezted? Gratulálok.”

Ha te azt tudnád, édesem.

A *Woyzeck*ben is van egy láda?! Ugye csak hülyéskedsz? Ezek a roppant mágusok nem egyeztetnek egymással, legalább házon belül? Megköszönöm az e-mailt, de nincs erőm érdemben válaszolni. Nem vagyok én lázas? Nem, az a *Hamlet* után volt, úgy látszik, abba mindent beletettem. Abba igen.

MOM

„Rögtön az első rész a pokol kapuját nyitja ránk. Adja magát a kérdés, hogy az ön számára, aki a reklámfilmszakmából érkezett...”

Két műsorvezető van, ezt a kérdést a fiatal, vörös nő ejtette ki a száján.

„Soha életemben nem rendeztem reklámfilmlet.”

Borombovics arca őszinte megdöbbenést tükröz. Becsülöm az önfegyelmét. Más az ő helyében most pattanna föl a székről, és rontana ki főlháborodva a stúdióból. Állok itt félrehúzódva a MOM-park egyik kávézója előtt, ahol véletlenül elcsíptem őket, a rendezőmet meg a sminkesét a tévében.

„Bocsánat. A horror mint zsáner hogyan tükrözi vissza társadalmunk félelmeit? Rendezőként az ön számára... Szóval: mit jelentenek ebben a sorozatban a zombik?”

Tudom, Borombovics elég jól tud uralkodni magán.

„Jó, essünk túl a kötelező körökön”, dörszöli meg a halántékát. Fölnyeríték magamban.

„Arra kell gondolnunk, hogy saját magunk állatias, ösztöneikre csupasztított másairól van szó?”, veszi át a kérdező szerepét a vörös lány mellett ülő csinos, oldalt fölnyírt és hátrafelé fésült, dús sörényű fiú. „A lapos megfejtés persze az volna, hogy a betolakodó idegenek.”

„Pedig nem azok”, vágja rá gyorsan Növényi.

Most vesz észre a pincérnő – végre valaki észrevesz, és nem fölismer –, kérek tőle egy kávé.

„Az előzőnlők megfelelnek az invazív városiaknak? Az idegenforgalom nem is olyan burkolt kritikája ez?”, folytatja a csinos műsorvezető fiú.

„Nnna... Pont, hogy nem”, ingatja a fejét Borombovics. „Maga is látja, hogy ezek a bizonyos betolakodók egytől egyig itt született parasztok, szerzetesek és végvári vitézek. Mostantól azonban mi viselkedünk bentlakóként, és a mi szemünkben ők számítanak idegennek. Hiába őslakosok, nincs már hely a számukra. Legalábbis a föld felett nincs. Gyakorlatilag újra el kell őket temetnünk.”

„Előbb pedig kivégezni, nemde? Ennyi erővel Törökország mostani lakóin is bosszút állhatnának”, kajánkodik a fiú. „Ugyanis jó eséllyel azok ősei voltak a gyilkosaik.”

„Nem, nem ilyen egyszerű. Ennél sokkal bonyolultabb. Ezek az áldozatok itt éltek, haltak, nyugodtak, ameddig tudtak. Természetesen a gyilkosaiknak sohasem bocsátottak meg. De leginkább a saját utódjaik kirívó életmódja zavarja őket holtukban, ha szabad így mondanom. A betelepülőkről nem is szólván. A mi sorozatunk a turizmus által torzított tájat mutatja be.”

„Például a kerítést”, kapcsolódik vissza a lány.

Na, kezdődik a kemény és célzott provokálás. Ebből hogy fogsz kijönni, pajtikám?

„Például a kerítést is nemsokára. De ne keverjük ide, és főleg ne keverjük össze a déli hártázzal. Ez a kerítés itt a zombijárás következménye.”

„Az meg a migránsjárásé, nem?”, vagánykodik a fiú. „Járás, járás.”

„Jócskán van különbség.”

Sohasem lesz vége a magyarázkodásnak, gondolom, és sóhajtok.

„A táj már-már külön karakter a sorozatban”, vált témát engedékenyen a srác.

„Igen, ebben sem kellett semmiféle kompromisszumot hoznunk, a táj adott volt, vagyis szinte korlátlanul hozzáférhető. A Káli-medencében könnyű olcsó munkaerőt fölajtani egy filmforgatáshoz, és a főváros közelsége is optimális. Ügyes szakemberekkel mindig jól halad a munka, ami egy tévésorozat esetében kötelező. A horror relatíve olcsó műfaj, a friss vér pedig folyamatosan ébren tartja az érdeklődést. A jelszó: legyünk képesek megújulni! Mint mindenki, mi is elsősorban a kreativitásunk révén vagyunk képesek fölvenni a versenyt a nagy költségvetésű konkurenciával.”

„Minden flottul megy, ha rendesen fölkészülsz, és mindent lehetőség szerint előre megtervezel”, folytatja Növényi.

„Megtanultam hinni az ösztöneimben, valamint a munkatársaimban, és ennek köszönhetően gyors döntéseket hozok”, csap le azonnal Borombovics.

Valaki megböki az oldalamat. A pincérnő az, aki tollat és papírszeletet nyújt át mosolyogva.

Hát mégis.

Hát itt sem.

„Kell-e valamit lefaragnotok az eredeti tervekből a költségvetés hiányosságai miatt?”, indítja utolsó rohamát a fölfésült hajú fickó.

„Alig valamit. Viszont a salfordi majorba tényleg nem kaptunk forgatási engedélyt, és az állatvédők is tiltakoztak. Pedig állíthatom, hogy sem a racka juhokat, sem a mangalicákat nem bántottuk volna. Ebből a tervből csak az üldözéssel lovas kocsis túra maradt.”

„Mi várható az első évad végétől?”, kérdezi a vörös nő.

„Az eddig leforgatott részekben újabb és újabb veszélyek elé állítottuk a szereplőket, miközben a zombik mindig ott voltak a közelben”, fejtegeti türelmesen a rendező. „Azért mégis a falon, a kerítésen, az erdőn túl. Többnyire elúzhetőek voltak, például máglyákkal. Most majd azt is megmutatjuk, mekkora veszélyt tudnak jelenteni valójában, testközelből. Élesben. Amire mindannyiunknak föl kell készülnünk: minden eddiginél több zombi, valamint ezzel párhuzamosan minden eddiginél több fegyver. A sorozatban használt minden egyes fegyvert temperált raktárban, sötét zsákokban tárolnak, mert még biztosan szükség lesz rájuk egy visszatekintő jelenetben.”

Aláírom a papírt. Kérek egy narancslevet is.

„Összetett tehát a kép”, mondja a férfi műsorvezető. „Megtudhatunk valamit az előképekről?”

Növényi fölbátorodik:

„Két horrornarratíva keveredik nálunk, az invázió és a metamorfózis, utóbbinak is a tömeges változata. A *Káli holtak* civilizációnk és emberi lényegünk elvesztésével szembesít.”

Köszönjük szépen, alkotók! Borombovics bólogat, Növényi folytatja:

„Mondtam már, hogy a saját szórakoztatásunkra minden epizódban olyan meglepetéseket rejtünk el, amelyeket rajtunk kívül senki sem vesz észre?”

„Mire gondol?”

„Mindegyik általam berendezett részben van egy olyan zombi, amelyik külseje főhajtást jelent valamilyen népszerű zombifilm előtt. Tavaly volt egy Mario Bava-zombim a *Black Sabbath*-ból, de volt már Peter Cushing-zombi is a *Mesék a kriptából* című sorozatból, meg jó pár Romero-zombi is.”

„Egyfajta omázs?”

„Hát persze. De erőlködésmentes tisztelgés a miénk. Nem akarunk bizonyítani semmit. Ha például kimondanánk a zombi szót, vagy a szereplőink reflektálnának arra, hogy ebben vagy abban a régi zombifilmben mit is csináltak eleink, az érzésünk szerint csökkentené az élet-halál harc súlyát.”

„Romero zombijai temetetlen holtakként támadtak föl.”

„Szemben a mieinkkel, akik öt évszázadot töltöttek eltemetve, igaz, jelöletlen tömegsírokban. És csak aztán keltek ki a gödreikből”, mondja Borombovics.

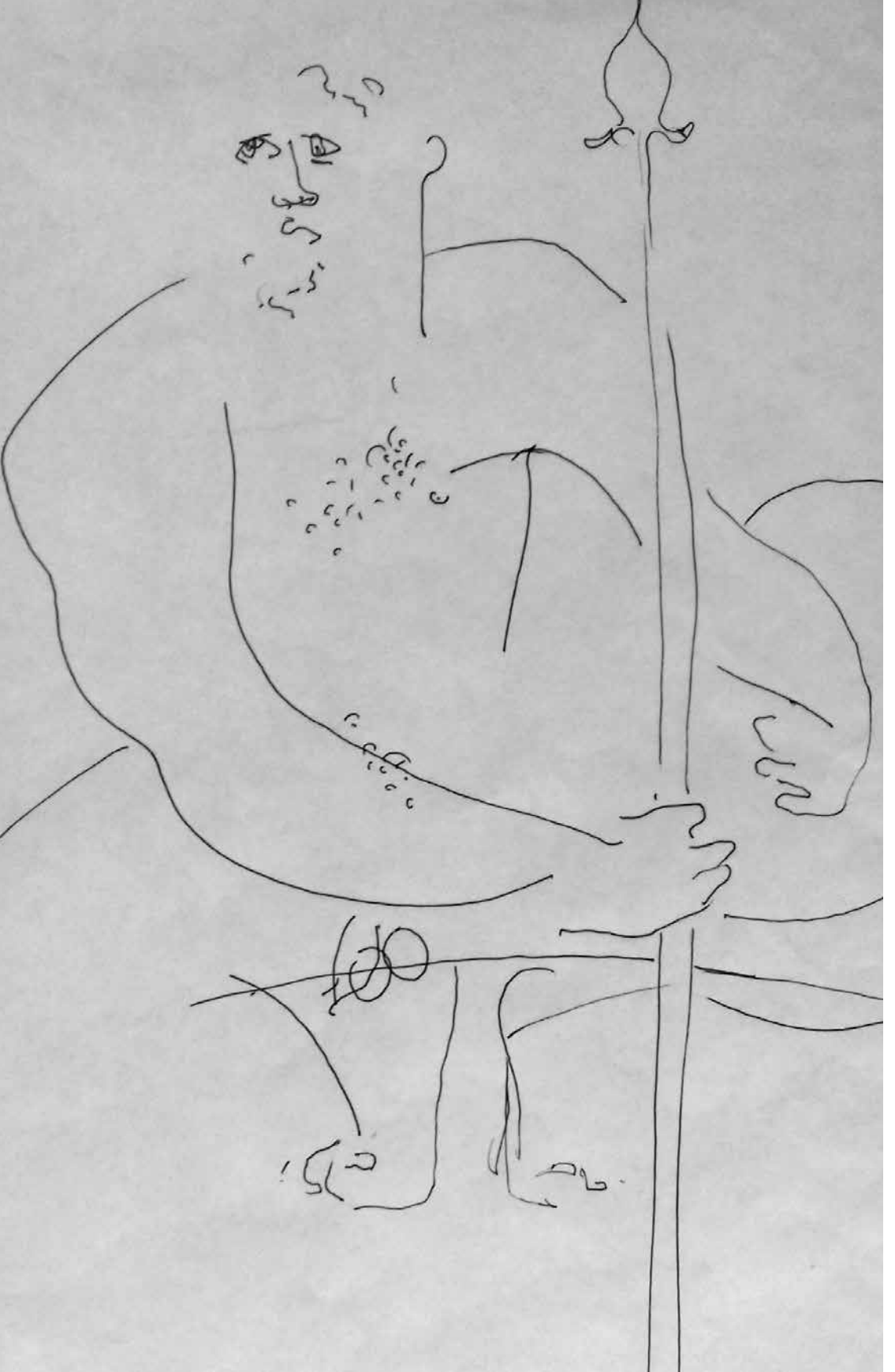
„A *Káli holtak* zombijai minden eddigi magyar kísérletnél ijesztőbbek lettek.”

Egyszerre röhögök rajtuk és émelyedem tőlük.

Ásítok egy hatalmasat.

„Tény és való”, hagyja rá Borombovics a képernyőn. „Plusz ne feledjük, hogy az idő múlását is be kell rajtuk mutatnunk, ez az egyik fő feladat. Növényinek erre jó szeme van, a sorozat horrorfaktorát igazán egyedivé teszik az ötletei.” A kamera Növényit mutatja, aki vigyorog ehhez a számára kedvező kijelentéshez. „Igaz, kicsit mi túl is megyünk a határokon, de ilyenkor Andi, az executive producerünk visszafog minket.”

Fizetek.

Sosem fogom

Sosem fogom megtudni, miért volt Isztambulban annyira részeg Imola, gondolom, amikor otthon beteszem az ebédemet a mikróba. Hogy kivel ült addig, amíg meg nem érkeztem, azt nem volt nehéz kitalálnom. Nyilván Gróffal. Mégiscsak hosszú éveket töltöttek együtt, közös fedél alatt, két közös lányuk van. Melyik is az a közös, emblematikus alakításuk, amelyikben összejöttek? Megvan. Benedetto és Beatrice a *Sok hűhóból*. Nem láttam. Szóval nem elég, hogy Imola volt valaha a Grófné, de ő Gróf vezető színésznője is a mai napig. És aznap vele rúghattott be ilyen drámaian. Mert magatartása a turnéhangulattal és a merénylet sokkjával aligha magyarázható. Velem mindig kihívóan viselkedett, de mindig ügyelt a határainkra. Mindenesetre azóta ugyanolyan kedves, mint azelőtt. Viszont nem kedvesebb, huncut mosoly sem jelzi az egymásról szerzett közös tudást. Nem kerültünk közelebb, és már nem is fogunk. Az jut eszembe, hogy ha túl sok ilyen titka volt, van és lesz, mint amilyen én vagyok, nem fog szépen öregedni.

Rizottót ebédeltem a színházi büfében, egyedül ültem az egyik sarokban.

Még érzem a tőzeg ízét az ínyemen, csak ennyi. Egyébként a test kikapcsolva. Megnézem a nőket a klubokban meg az utcán, de egy ideje már flörtökbe sem bonyolodom.

Amikor a színházból hazaérek, csak a modem lámpácskái pislákolnak a sötét szobában. Hány napja nem mertem nézni postát? Hány napja hanyagolom a felületemet? Jól van ez így?

Annyira kimerült vagyok, hogy lefekvés előtt sírni tudnék a fáradtságtól. Egy ideje úgy érzem, hogy vákuumban vagyok. És az ilyen vákuumidőszakok után mindig az jön, hogy új dolgok robbannak be az életembe, valami teljesebb lesz. Következik valami vibrálóan színes. Akár fél pillanat alatt. Eddig így volt. Most hogyan van? Mit tudom én! Még a közeljövőmet sem látom. A *Káli* összekoszolt, a *Haramiákkal* megbuktam. A *Hamlet* még nem kezdett fakulni, abból élek. „Tüllendülni a holtpontokon, kitartani, folyamatosan erősödni, és elérni azt az állapotot, amikor a befektetett energia már visszafelé is áramlik, mint az örökmozgó esetében.” Ez a Livia mantrája, nem az enyém, a társalgóban felejtett Cosmopolitanben olvastam. Nem nevetem ki, dehogy. Szinte tetszik.

SZVOREN EDINA

ÉLETÖRÖM

Van egy ismerősöm, akiből csak úgy árad az életöröm: egy taxisofőr, akinek korábban magam is utasa voltam. Akkor ültem először a kocsijában, amikor a feleségemet a kórházból kísértem haza, miután duktális sejtkepződés miatt le kellett műteni a mellét. Hosszú út volt, és észrevettem, hogy a taxis lassabban hajt, mint tehetné.

Persze nem vagyok egyedül. Lehetünk úgy kilencen vagy tízen, akik hozzám hasonlóan fogékonyak erre az életörömrre. Van köztünk külföldre áhítozó kórházi dolgozó, közalkalmazott, a munkásarisztokrácia melankolikus képviselője, sőt börtönviselt ember. Némelyiknek ismerem a családnevét, van, aki rokonszenves, van, akit az intelligenciájáért irigylek – de azért nem járunk össze, nem vagyunk mi egy társaság. Volt, hogy egy piros lámpánál egyikünk épp csak kikászálódott a kocsiból, amikor másikunk *meleg csákányváltással* már beszállt, de én ezt a fordulatot pontatlannak tartom, mivel olyan színben tünteti fel a taxist, mintha elszenvédője volna saját életörömének. Ha az utcán futok össze a többiekkel, kezét rázunk, egymásra mosolygunk, és már megyünk is tovább, hiszen a taxissal kapcsolatos dolgokon kívül – életöröm, zéró kibocsátású elektromos járművek, életöröm – társalgási témák sem igen adódnak.

Nemrég feltűnt az utasok közt egy hat év körüli fiúcska is, akit a taxisnak – szülői megbízásra – hetente kétszer kell valamelyik pesti óvodából valamelyik budai uszodába fuvaroznia. Én még nem találkoztam vele sosem, de állítólag a zsenge kornak kijáró kötelező megatottság ellenére sem élvez előjogokat. Nem jár neki babusgatás, külön figyelem, az óvodai lányokról leereszkedő csevej. Gondolatban úgy hívom őt, hogy uszodás utas, uszodás srác, uszodás kiskrapek. A taxis visszajáró vendégei közt tudomásom szerint ő az egyetlen, aki ezért az életörömrért fizet.

Néha arról ábrándozom, hogy minden eshetőségre riadóláncot létesítünk. A taxis azonban makacsul ellenáll. Pedig ha megint előfordulna, hogy a kocsi ülés-huzatát bicskával hasogatja fel két fizetésektelen suhanc, csak föl kellene hívnom a börtönviselt embert, miután a mindig jól értesült kórházi dolgozótól üzenetet kapok. A munkásarisztokrácia képviselője, a kórházi dolgozó, a közalkalmazott, én, legvégül a börtönviselt ember is – ez lehetne a riadóútvonal, de hát mindannyian tudjuk, hogy életörömrön erőszakot tenni nem lehet. Pedig a jó hírek is gyorsabban járnának körbe.

Egyébként már igen korán feltűnt néhány dolog: a taxis vezetés közben nem kapcsolja be a rádiót, dugókban nem könyököl ki az ablakon. És nem szereti a szóvicceket.

Egy ilyen életöröm azé, aki érzi, s nem, mint hinni lehetne, az életé. Ez nem derű, nem változtat meg semmit, és furcsamód csalhatatlan testi jegyei sincsenek. Nem ébreszt reményeket, nem szorít sarokba, szemlélőjében nem kelt – mint egyes oszt-rák regények – megmagyarázhatatlan szégyenérzetet. A nemiséghez sincs köze, és nem a belátáson vagy az akaraton múlik, hogy ki részesül belőle: történetesen előfordulhat, hogy hatókörén éppen a legkifinomultabb teremtetek rekednek kívül,

anélkül hogy megsejtenék, elment mellettük az élet. Itt volt például a feleségem: arra sem emlékezett, hogy a műtete után taxiba szálltunk. Pedig miután a taxis némán bólintva jóváhagyását adta, a műtéti terület, vagyis a feleségem melle alól kivezetett drént a csatlakozó tartállyal együtt óvatosan a kocsi kalaptartójára helyeztük. Hát nem emlékszel?, mondtam később: kezem a drén alatt, a kezeden. Ha pedig a kocsi fékezett: kezem a kalaptartó peremén, a tartály előtt, amit kutyának hívtunk, mert három héten át mindenhová jött veled.

Egyszer többet ittam a kelleténél, ezért a taxis fuvarozott haza. Szédelegtem a kanyaroktól. A neonreklámok kontúrja összemosódott, az utastérben ismeretlen, émelyítő szag terjengett – az enyém. Ronda dolog ez. Mielőtt lecsuktam volna a szemem, a taxis alakjáról levált egy anyagtalan, színtelen réteg, ellengett jobbra, és áttelepedett az anyósülésre, én pedig attól tartottam, hogy a taxis életöröme az. Részegen, elázva is pontosan felmértem a lehetséges veszteség nagyságát, s hogy az életemben, ha ez így marad, mi minden változna meg. Még az uszodás utas is hiányozna, azt hiszem, az uszodás srác, az uszodás kiskrapek. Aztán, már napokkal később, nagy kő esett le a szívemről: amikor a nyirokátétről szóló lelet kézhezvétele után, de még a feleségem halála előtt a droszt felé sétáltam, a taxis szerencsére ott állt a kocsija mellett az életörömével. Kávézott, a kollégáival diskurált. Mosolygott a szóvicceiken, de nem nevetett teli szájjal, mint a többiek. Megkönnyebbülten intettem neki, és mentem tovább.

GYŐRY DOMONKOS

ORIGINÁL

Bifsztek a fürdőszobában gyűjtötte a bátorságot. A kicsiny helyiség ajtajának támaszkodva tűnődött, feláll-e egyáltalán, vagy jobb, ha nem is kísérletezik. Mindenesetre vizelt egyet, miközben a véccécsészében egy szétázott szárnyas betét maradványai oszladoztak. A mosdókagylóra ragadt mocsok láttán Bifsztek hálát érzett azért, hogy Tündiről nem került le a bugyi.

A tizemeletesek láttán váratlanul törtek rá kétségek a várakozással teli izgalom, a csiklandós, ficánkolós vágyakozás után, ami akkor ütötte fel a fejét, amikor harminc év után ráírt kamaszkorának plátói szerelme. Netes csevegésük gyorsan felpörgött, és az első kölcsönös kétértelműségek után Bifsztek a későn éretté vált kandúrok virtualitáson izmosodott bátorságával megírta, hogy görcsöt kapott a micso-dája, mire Tündi dévaj szmájli kíséretében közölte, hogy szívesen borogatná.

Bífsztek levegőért kapkodva rögzítette a randit arra a napra, amikor Tündi legközelebb szabadnapos, és a gyerekeket is le tudja passzolni. Hazudozott valamicskét a munkahelyén, és boldog izgalommal vágott neki a kétszáz kilométeres távnak. Fantáziálása pillanataiban még annak is adott némi esélyt, hogy vissza sem jön, hanem új életet kezd.

A suliban Bífsztek gátlásos fickó volt, s bárhogy közelített Tündihez, annak mindig grimaszok és sértődés lett az eredménye. Bífsztek tele volt szerelemmel, de közben nyámnnyila maradt, úgyhogy azok az évek balul sikerült megjegyzésekkel és óvatos pillantgatásokkal teltek. Keserűen hallgatta egyszer, amint valaki azt fejtegette, hogy Tündi minden bizonnyal „originál”, s közben marta a fájdalom, mert esélyt sem érzett rá, hogy ezen változtathasson.

Bífsztek kisebbrendűségi érzését csórósága is növelte, az pedig, hogy Tündi szülei ügyvédek voltak, furcsa, félelemszerű érzéssel töltötte el. Tartott a paragrafusok gonosz kampójától. Esküdni mert volna, hogy rögvest a bőrébe akasztanák, ha hozzáérne Tündikéhez. Másrészt annyira senkinek tartotta magát, hogy a lánnyal kapcsolatos erotikus gondolatait is bűnnek, de legalábbis helytelennek érezte. Merészségéből annyira telt, hogy időnként kiszámolta, mikor lehet otthon a lány, s felhívta telefonon, miután csehszlovák lemezjátszó-jára feltette kedvenc bakelitjét, és a kagylót merev, kinyújtott karral a hangszóró elé cövekelte. Így aztán nem tudta, hogy a számot végighallgatták-e, esetleg beleszóltak-e a másik oldalon a szénmikrofonba, és ha igen, mi hangzott el. Valójában nem is akarta tudni.

Évtizedek múlva, amikor csillapodott ifjúságának ehhez és más történetekhez kötődő szégyene, úgy gondolt egykori önmagára, hogy olyan lehetett ő is, akár a lemez: a zene elindult, a vonal megszakadt. A lejátszókar pedig nem emelkedett fel.

Később megtudta, Tündi egy távoli városban hiányszakmát tanul, olyat, amelyből meg lehet gazdagodni. Évek múltán Bífsztek ugyanott katonáskodott, s egyik esti kimenőjén vaddisznószerű fiú hóna alatt látta Tündit, akinek az arca akkor már nem volt flegmatikus, és ettől Bífsztek gyomrában kőnehézzé sűrűsödött a kólától dagadó popcorn.

Aztán lepergett néhány évtized, és Bífsztek szeretkezett már annyiszor, hogy arra következtessen, mégiscsak férfi. Volt családja, háza, gépkocsija, viszonylag jól fizető középvezetői állása, húsz kiló túlsúlya, magas vérnyomása és aranyere, kiegyenlítetten stresszelte magát a vezető halálokok irányába, és bár rendszeresen sajnálta önmagát az ilyen vagy olyan mellőzöttségeihez tapadó sérelmei miatt, szomszédjai szerint csöndes és békés mederben csordogált az élete, amelyet néha-néha kisebb-nagyobb disznóságokkal színesített, amik kárpótlásul szolgáltak a házasetlet egyhangúsága és a gyermeknevelés keservei ellen.

Bífsztek akkor még nem tervezett változást az életében, azonban roppant izgalomba jött, amikor Tündi bejelölte ismerősnek a Facebookon. Túláradó örömmel tapasztalta, hogy Tündi ott jár a sarkában, lájkolja bejegyzéseit, megosztja, kommentálja azokat. Bífsztek tüzetesen megnézte Tündi adatlapját, a Google-on is utánakatort, és bár a hiányszakmának nem akadt nyomára, az azért kiderült, hogy Tündi három nagykamasz gyerekkel megözvegyült.

Bífszteknek ekkor kezdett kalapálni a füle mögött a gondolat, hogy Tündivel perspektivikus lehetne az újakezdés. Önmagát is meglepte, hiszen semmi nem szorította életmódjának a megváltoztatására, ugyanakkor kellemesen zsiabasztó volt mérlegelni ezt a lehetőséget, hosszú távú képzelmékre ragadtatnia magát, s hol csatakos szerep-tőként, hol villából kigördülő csodaautó kormányja mögül látta a jövőt.

A szürke panelek azonban nem ezt az irányt jelezték, de ha már itt volt, sodorta a lendület. Telefonált Tündinek, aki egy lepusztult lifttel a kilencedik emeletre navigálta. Ekkor már jócskán majrjézt, szorongatta a mozartrukgelnes dobozt.

Tündi külsőre nem sokat változott, Bifsztek alapján véve mégis olyan laposnak látta, amilyenek a régiak képzelték a Földet. Ezzel nem volt baj, Bifsztek a túlsúlyával, a kopaszágával, a szőrösségével, a huszonnyolc girbegurba fogával saját magát sem tarthatta férfiszépségnek. Az egyszerű és olcsó bútorokkal sem lehetett baja, mivel önmagát hol minimalistának, hol puritánnak minősítette, holott nem volt se ez, se az. Azonban a gicsek, a csilláron lógó plasztikhalacsák, a falvédő és a szovjet kakukkos óra látványa után a kegyelemdöfést a díszhelyre pakolt likőröspohár-készlet adta meg. Abból a szériából származott, amelyiket kisfiúként falusi nyaralásokon látott a nagyszülői házban.

Bifsztek megpróbálta elengedni magát, azonban a család hatalmas, lompos macskája baljóslatúan kerülgette, s rövidesen arra is rájött, hogy nem a prémtől szőrös a kanapé. Miután bekebelezték a szétolvadt bonbont, Bifsztek rákérdezett Tündi családi hátterére. Az asszony ekkor beállt a szoba sarkába, arca kifehéredett, átszellemültté vált, és hangsúlyozás nélkül kántálta a családi tragédia történetét. Tisztára, mint a polgári búcsúztatók, döbrent meg Bifsztek, és igyekezett érdeklődést mutatni. Nyilván ez volt Tündi ezredik monodráma-előadása. Kiderült, hogy a szülők meghaltak, s nemrég a férj is követte őket. Ezen a ponton Bifsztek úgy érezte, hogy a gyanakvó macska jelenlétében nem szeretné letolni a gatyáját. Inkább rákérdezett Tündi egyéb dolgaira. Megtudta, hogy a hiányszakma a múlté, Tündi futószalag mellett keresi a kenyerét.

Bifsztek ekkor már az egérutat fürkészte, ami nem volt egyszerű, tekintettel a pocakjára és a hátrafelé süppedő szófa alattomos csapdájára. Éppen lendületet vett a feltápászkodáshoz, amikor Tündi az ölében termett, és a szájába dugta a nyelvét. A húsos kis szerszám pillanatok alatt felderítette Bifsztek szájpadrását. Kellemesen sokkolta a fejlemény, s mivel Tündi nem kívánt elszakadni a fogsorától, félig vakon hámozta ki felsőruházatából, különösen sokat szenvedve a drótos merevítésű, csöppnyi melltartóval. A famert is igyekezett kigombolni, ezt azonban megakadályozták az anyagdarabolásban edzett munkáskezek. Jobb híján a vastag szöveten keresztül dörzsölgette az asszonyt, aztán egy ügyes mozdulattal ő került felülre, ami klasszikus közösülő pozitúra lett volna, ha nem választja el őket a vastag pamut, és ha Bifsztek szerszáma nem sunnyogott volna bánatos megalkuvóként, meg se nyikkanva az élmény hatására.

– Félnem kell tőled? – kérdezte Tündi, és Bifsztek agya zakatolni kezdett a kérdésem.

Miután végzett a vizeléssel, a mennyezetre függesztett szemmel vett néhány mély lélegzetet, majd visszatért a kicsiny szobába, ahol a félmeztelen asszony egyszerű természetességével fogadta, hogy Bifsztek feltette a „legyünk inkább barátok” lemezt. Mintha ez lenne a dolgok szokásos menete.

Bifsztek a liftben már arra gondolt, hogy legalább kézi vezérléssel segíthettek volna egymáson. Később már csak a kárba vesztett üzemanyagköltség miatt bánkódott.

Este törölte Tündit az ismerősei közül.

BISTEY ANDRÁS

JÁSZ ADOMÁK

A választási zászló

Gróf Apponyi Albert több mint ötven évig volt Jászberény országgyűlési képviselője. Egyszer választási gyűlést tartott, amelyet a helyi kortesek alaposan előkészítettek. Volt nagy hírverés, zászlólobogtatás, össze is jött egy csomó ember a főtéren, hogy meghallgassa a gróf beszédét. Ám éppen csak elkezdte, amikor nagy porfelhőt kavarva óriási szélvihar támadt, amit jász esőnek neveztek a helyiek. Az emberek szeme-szája tele lett porral, ezért szétfutottak, a falak és kerítések mellett, szélárnyékban kerestek menedéket.

Apponyi nem akart afféle anyámasszony katonájának látszani, aki egy kis széltől is megijed, hiszen az bizonyosan ártott volna a népszerűségének, ezért köhögve, krákogva, portól könnyező szemekkel is kirtartott a szónoki emelvényen, és folytatta a beszédét, pedig már az igazi eső is kezdett cseperegni.

Hanem ahogy két szélroham között egy kicsit megritkult a porfelhő, látta, hogy egyetlen asszony tartott ki a hallgatóságból, egy természetes, de amúgy jó kiállítású, faros, melles menyecske, aki úgy védekezett a szél, a por meg a kezdődő eső ellen, hogy a felső szoknyáját a fejére borította. Ez még nem lett volna baj, hanem az alsószoknyáján nagy betűkkel ez a felirat állt: „Éljen Apponyi Albert, kedves jelöltünk!”

Nyilvánvaló volt, hogy az ingyen osztogatott választási zászlókból a takarékos jász menyecske alsószoknyát varrt magának, és éppen azt viselte a gyűlésen.

A gróf kíséretében lévő városi urak, akik szintén kirtartottak a szélviharban, röstelkedtek, és mérgükben már a törvényt kezdték emlegetni, de Apponyi leintette őket:

– Hagyják csak az urak – mondta. – Ha ez az asszony így marad még egy darabig, többen megnézik a zászlómat, mintha lobogtatná.

Csík János panorámája

Az 1920-as évek elején Jászapátin nyaranta művésztelep működött, ahol fiatal, kezdő művészek dolgoztak a nagy tekintélynek örvendő Vágó Pál irányításával. A sok jóképű, bohém fiatalembert szívesen látták a lányos házaknál, csak éppen a szomszédban lakó szíjgyártómester, Csík János szépséges unokájának nem tudtak a közelébe férkőzni a fiatal művészek. Ahogy ez lenni szokott, a tiltott gyümölcs mindig édesebb, végül már másról sem beszéltek a fiatalemberek, mint Szabari Rózsika szépségéről, és arról, hogyan lehetne megismerkedni vele.

Erre azonban remény sem volt. A lányt a nagyszülei nevelték, akik elzárták a külvilágtól, vasárnapi korzóra, bálba nem vitték, csak a templomba járhatott, oda is a nagyanyja kíséretében.

A művészek végül kitalálták, hogy szerenádokat adnak Rózsikának. Az ötletet tett követte, és egy meleg nyári éjszakán, amikor a hold hol elbújt a felhők mögött, hol

újra előbukkant, megszólalt a szívhez szóló muzsika a főutcán álló ház ablaka alatt. Egymás után hangzottak fel a cigány vonója alól az érzelmes vallomások, de az ifjú titánok hiába várták a boldogító pillanatot, amikor kigyúl a gyertyaláng a függöny mögött.

Aztán egyszerre mégis... mintha meglebbent volna a függöny. Gyertyaláng ugyan nem gyúlt, de még annál is ígéretesebb esemény következett: nyílt az ablakszárny, a hold éppen elbújt egy felhő mögött, az ablakban megjelent egy világosan derengő fehér folt.

Nem lehet más, csakis Rózsika hófehér arca – gondolták a művészek, és egyikük már ugrott is, a rácsba kapaszkodva felhúzódkodott, benyúlt, hogy megsimogassa, talán csókot is leheljen rá, hanem akkor meghallották az öreg Csík hangját:

– No, a seggemnek még húzathatjátok!

A festők hökkenten hátráltak, és egyikük némi higgadt bölcsességgel megállapította:

– Bravó! Ecsetre való panoráma!

Emlékműavatás

A háború után Jászapátin is hamar felavatták a szovjet hősi emlékművet a templom előtti parkban. Akkor még szovjet katonai parancsnokság működött a járási székhelyen, ezért a rendezők természetesen meghívták a magasabb rangú tiszteket is az ünnepségre. Úgy gondolták, hogy oroszul is kellene beszédet tartani, de gondot okozott a szónok kiválasztása. Néhány ember akadt ugyan, aki az első világháborúban orosz fogságba esett, és az ott töltött néhány év alatt megtanult valamennyire oroszul, de negyedszázad alatt az a kevés is megkopott, a rendezők nem bíztak benne, hogy le tudják fordítani és el tudják mondani a megírt beszédet, még ha az rövid és egyszerű lenne is.

Azután valakinek eszébe jutott, hogy Szikszai Kálmán 1914 ősztől 1921 őszéig volt Oroszországban, először hadifogolyként, azután mint a Vörös Hadsereg katonája, hét év alatt volt ideje és lehetősége, hogy jól megtanulja az orosz nyelvet. Ő el is vállalta a megbízást, lefordította a rövid szöveget, a rendezők megnyugodtak, hogy minden rendben lesz.

Az avatás napján ment is minden, ahogy tervezték. Szikszai Kálmán elmondta a beszédét, ám a végén úgy gondolta, kimaradt belőle valami, amit neki kell hozzátennie, ezért így fejezte be:

– Köszönjük, hogy felszabadítottatok bennünket, de most már menjetek haza, titeket is vár otthon a család!

Az a néhány ember, aki, mint említettem, tudott valamennyit oroszul, húzta a nyakát, hogy mi lesz most, sőt húzták a szervezők is, de gyorsan megnyugodtak, látva, hogy az oroszok is lelkesen tapsolnak. Mentek volna ők haza, nem az ott jelen lévőkön múlt, hogy arra csak nyugenöt év múlva került sor.

Hogyan tört el Lehel kürtje?

Jászfényszaru vagy Jászfelsőszentgyörgyön történt, mesélik így is, úgy is, hogy az iskolába fiatal tanítót helyeztek, aki „gyüttment” volt, vagyis nem a Jászságból származott, sőt azelőtt a hírért sem nagyon hallotta ennek a vidéknek. Egyébként ügyes embernek bizonyult, szépen fejlődtek a gyerekek a keze alatt, mindenki meg volt vele elégedve, a közvetlen, de szelíd, tisztelettudó modora miatt is szerették.

Egyszer tanfelügyelő látogatott az iskolába, aki igen gyorsan meggyőződött róla, hogy milyen okosak a gyerekek, és egyre nagyobb elismeréssel figyelte az ifjú tanítót, aki az óra végén odafordult hozzá:

– Tanfelügyelő úr, kérem, tessék talán kérdezni!

A tanfelügyelő, aki lelkes jász volt, maga is megszállott kutatója a Jászság múltjának, rámutatott az egyik gyerekre:

– Fiacskám! Meg tudnád-e nekem mondani, hogyan tört el Lehel kürtje?

A gyerek zavartan állt egy darabig, azután azt mondta:

– Nem tudom.

A tanfelügyelő azonban nem hagyta annyiban.

– Dehogynem! Te biztosan tudod, gondolkozz csak!

A gyerek elvörösödött, már-már eltört nála a mécses, azután mégis dacosan kihúzta magát.

– Nem én törtem el!

A tanfelügyelő döbbenet nézett a tanítóra, aki Lehel kürtjéről semmit sem tudott, viszont úgy érezte, kötelessége megvédeni a tanulóját az igaztalan vád ellen, ezért nyomtatékosan így szólt:

– Tanfelügyelő úr, kérem! Ha ez a gyerek azt mondja, hogy nem ő törte el, akkor hihetünk neki. Én jól ismerem, nem szokott hazudni!

Az húzatja, aki fizet

Valamikor az ötvenes évek végén, vagy a hatvanasok elején élt Jászszentandrásen egy parasztember, akit a faluban mindenki csak Feri bácsinak hívott. Egyszer, szüret után a karcosból többet talált inni az elégnél, a kocsmában nótázott egy sort, azután hazaindult, de még a biciklin is folytatta a dalolást. Nem csoda hát, hogy az egyik kanyarban úgy zuhant az árokba, hogy nem bírt talpra állni utána. A járókelők kiemelték az árokból, föltették egy arra járó kocsira, és elvitték Bornemissza Józsefhez, a falu orvosához.

Az orvos a segítőkkel föltette a vizsgálóasztalra, megtapogatta a fájós lábat, és megállapította, hogy eltörtött, és Feri bácsit kórházba kell szállítani. Előbb azonban rögzíteni akarta a törött lábat, ehhez viszont jó sok kötszerre lett volna szükség.

– Van-e kendnek pénz? – kérdezte a beteget, aki a vizsgálat közben szaporán sziszegett és káromkodott, de most csendesesen feküdt a vizsgálóasztalon.

– Mire kellene? – kérdezte Feri bácsi óvatosan, felelet helyett.

– Kötszert kell venni tíz forintért – felelte az orvos. – Ami itt van, az a rögzítéshez nem elég.

Feri bácsi a zsebébe nyúlt, kimarkolt onnan egy csomó gyűrött tízes és húszas bankót, éppen csak egy pillantást vetett rájuk, de vissza is dugta gyorsan az egézet.

– Arra nincs! – mondta végül határozottan.

Az orvosnak a szeme se rebbent, kivett a tárcájából tíz forintot, és odafordult az egyik emberhez, aki segített behozni Feri bácsit.

- Megkérném, János, hogy menjen át a patikába, hozzon ezért kötszert!
- Feri bácsi újra a zsebébe nyúlt, elővett egy húszast, és magához intette a másik ismerőst, aki behozta a kocsiján.
- Nesze, itt a pénz, te meg hozzál bort!
- A patika közelebb volt, mint a kocsmá, vagy János jobban sietett, mindenesetre ő ért vissza hamarabb, hozta a kötszert. Az orvos a körben álló bámészkodókhoz fordult.
- Egy ember a vállát fogja, egy meg a lábát!
- Úgy is történt, és az orvos hozzálátott a kötözéshez. Néha odaszólt az embereknek:
- Húzzák meg egy kicsit!
- A kemény markú két segítő meghúzta, Feri bácsi meg felordított:
- Hé, doktor úr! Ne húzassa már olyan pogányul!
- Az orvos folytatta a munkát, csak a válla fölött szólt vissza:
- Én fizettem, én húzatom!

A szomszédasszony üzenete

Kedvelt hely volt Jászapátin a Gazdakör, különösen vasárnap délután. Ott volt olyankor a gazdaság társadalom színe-java, iszogattak, kártyáztak, tréfálkoztak, sokszor egymás rovására is.

Egy este népes társaságban együtt üldögélt két gazda, Urbán Béla meg a barátja. A rossz nyelvek azt suttozták, hogy Urbán el-eljárógatott a barátja feleségéhez, de a barát nem tudott erről, vagy ha tudott, úgy tett, mintha nem tudna, gondolván, hogy jobb a békesség.

Már jócskán beesteledett, amikor egyszer a barát kiment az udvar végébe a dolgát elvégezni, Urbán pedig átszólt a közelében ülőknek:

- Tartóztassátok már a Lajost egy kicsit, ha visszajön, jövök én is nemsokára!
- Jól van – mondta az egyik asztalszomszéd –, menj csak nyugodtan.

Urbán elment, az asztalnál ülők meg összekacsintottak, mert sejtették, hová indult.

Amikor néhány perc múlva a barát visszajött, az egyikük odaszólt neki:

– Ejnye, téged meg keresett a szomszédasszonyod. A feleséged, Rózsika azt üzenete vele, hogy siess haza, mert valami baj történt a háznál.

A barátjának több se kellett, majdnem futva igyekezett hazafelé. A felesége nem tudta, mire vélje a dolgot.

- Hogyhogy ilyen korán hazajött? – kérdezte csodálkozva.
- De hát te üzentél a szomszédasszonnyal, hogy valami baj van.
- Üzent a kórság, én ugyan nem.

A barát éppen kezdte szidni a gazdakörbelieket, hogy nem átallozták ilyen buta tréfával megviccelni őt, amikor beóvakodott Urbán. A barátja meg se kérdezte, hogy mi szél hozta, mérgében azonnal elmesélte neki a dolgot. Urbán rögtön megértette, miről van szó, és feltalálta magát.

– Megbánták már, hogy így tréfáltak veled, és engem küldtek utánad, de úgy sietted, hogy nem értelek utol.

Így azután együtt szidták tovább a sok bolondot, akik meglett ember létükre csak ilyen gyerekes vicceket tudnak kieszelni.

KULIN
BORBÁLA

FÜGGÖNYÖK FOLYTATÁSA

Légy mértéktartó.
Belőlem – elég a kevés.
Izgalomnak, ha még nem rettegés,
súlynak, ami húz-vonz, de nem
teher, hazának, mi csak néha, hazajárni kell.
Térnek, ami tágas, mégsem végtelen,
soknak, ha maradékkal osztható velem.
Fénynek, világítson, de csak, mint a lámpa,
fájdalomnak, ha befér a panellakásba,
ahol a szőnyeg is csak faltól a falig,
és esténként kiszellőzteted a nappalit.
Zárd be jól az ajtód.
Faladra írd fel: mene, tekel. Bízod magad
magányos társra. Ki bolondot érdekel,
ha zuhog a függönyök szédítő folytatása.

MADÁRHALÁL

Amíg tart a nappal,
a párkányon ül.
Elalszom, kinyílok.
Sötétlek belül.

Nem vár, nem fél,
csak berepül.
Benn tör, zúz, vér
nem szelidül.

Madárhálál a reggel.

NEM VAGYOK ÉN KÖLTŐ

Nem vagyok én költő, csak szeretek kávézóknál ülni.
Élvezni azt a pár percre szabott magányt.
Ülni és figyelni csendben, hogy mi látszik
a világból, miközben mutogatja magát.

A férjem azt hiszi, hogy szeretőt tartok.
A szomszéd, hogy valutát egy titkos svájci számlán.
Pedig üres szekrényt pakolok ki-be minden reggel,
főzök, mosok, kiabálok a gyerekekkel, akár az anyám.

Ma reggel kukoricát szórt eléem az útra egy túlpakolt furgon.
Épp vásárolni mentem. Csak úgy ömlött az arany.
A körforgalomban letértem mögüle.
Zokognom kellett, és eltévednem a parkolóban.

GÉCZI JÁNOS

EMLÉKKÉP

Asztaltól asztalig járt, osztotta
a nőknek a virágot. Aztán ott
állt, a markában egy csokor elve-
szíthetetlenül. Én szivart kaptam,
úrnak valót. Tudta vagy nem tudta,
hogy kedvelője vagyok a sárga
rózsának, éppen annyira, mint ő?

BELEZŐ

Valamennyi üzenetét elveszti,
mintha ő lenne maga a régmúlt,
nem tudni, mi lesz belőle, hóhér
vagy háziasszony. Ez nem érti majd,
miképpen helyezhető a baromfit
fejező bárd a dúlt konyhapultra,
az tudni nem fogja, hol épülnek
meg a városban a veszthelyek.
De marokra fogja, nem mintha úgy
ragadná meg a Fiskarst, az Arcost,
e gallértalan Dicket, háztartása
ékét. Belsőző, csontozó, hasító,
szép nevű mindegyik, amint
Nesszosznak lobbantó Déianeira oltára,
s a lektűr sztorijánál melegedő
áfonyás hősnő. Mind olyan
a névhez csatolt foglalkozás is:
belező, combkivágó, hájtépő.
Tizenöt centis, ívelt és kék Dick,
csúszásmentes, sima markolattal,
amelynek hossza ugyan tizenöt.
Elszántan bontja a testet, nem dühvel.
Szívében az agár alszik, nem virrad,
nem dűnnyög a bosszú, miként a bogár
a reggelre váró virág fölött.

VÍZPART

A part – két szikla és a sziklaköz –
körbefoly, látszik, hol van a kéz és
hol a száj az űrben, majd a szőrszálak,
rácok rajzolódnak meg, a sebhely is
a boka felett, a bőr vékonyán.
Életszerűvé válni, céljaul
neveződni meg az emberlétnek.
Halványul, ami körülír, elveszti
a konkrétságot, a valóságosság
miként veszi fel az alakját a
kockadobás nyomán a valóságnak.
Mindezen túl semmit nem tud. Gyöngge,
hunyorogó és rossz igeidőben
biceg fel a teraszra. Gazdává
válik az idő egy időre, a test
és a beszéd is, amelyek együtt
szemet adnak a látáshoz, nyelvet
csúsztatnak a beszédhez a szájba.

**TURCZI
ISTVÁN**

A HORDÓ

(I.)

Ahol
a Nagyhideghegy elsőt tüszent,
és egész az Ipolyig folytatja le nyálát,
ott láttam először, hogyan készül.
Kocsánytalan tölgyet hoztak szekéren.
Nagyapám bajuszmozgása mutatta:
mit, miért, hová. Le a kérget, ki az odvát,
száírányban felhasítva, ami ép.
Vékonydongájú voltam én is,
úgy tizenkét éves, kétbalkezes városi lélek.
Később láttam, ahogy a szabad ég alatt
szárított dongákat összepászította, körbe-
vágta, befenekelte, végül abroncsot húzott rá.
„Ez üres”, kiáltottam, mikor belestem a lyukon.
„Ne bánd”, mozdult nagyapám ádámcsutkája,
„a hordó egyszer úgyis megtelik.”

(II.)

A kádáripari időknek vége.
Elillant évek szőlőhegyén állunk,
körös-körül emlékeink érett fürtjei.
Összeérnek az ízek, élesebbé válik sok apró
részlet. Álmaink visszahulló alkonyívén
mennyi ismerős madár! Hallgat az út,
csak mi beszélünk. *Boldogsága a parafa dugónak,*
ha ár sodorja. A levegő résein ki-be járnak
az egymásra préselődött, régi szavak.
Az élet és a bor idelenn folyik, nem fönt,
a magunk mértékén kívül ácsolt égi karám
szféráiban. Itt vagyunk, és mégis másutt.
Miféle egyezséget kötöttünk a sorssal?!
Belenézünk a lyukba, és azt kérdezzük: „Ez üres?”
„Nem az”, mozdul nagyapám ádámcsutkája ma is.
A hordó egyszer úgyis megtelik.

**BIRTALAN
FERENC**

BUNKER

a betonbunker nyugalmat ad
a fegyvereket kidobtam
ellentmondana a józan észnek
a hetedikén egy géppuskafészek

ez a béke szigete régen
minden haragom elenyészttem
szomszédokat alig látni
születhet halhat
jöhet mehet bárki
nézem a lőrésen át
ballagnak évszakok
nappalok éjszakák
bunkerem nyugodt világ

páncélajtóm tizenkét biztonsági pontos
trendi
lakkozása akár a pác
tehát pácban lennék mondhatnám
viccelődve
de csak direkt marketingesek
politikusok telefonálnak időnként
őreg remetére más ki löne
hallom befúj a szél eső kopog
ha akarom ajtót nyitok ablakot
az erkélyre szaró galambokat üldözöm
nem utálom őket
mocsukon kívül hozzájuk sincs közöm

nézem a műholdfelvételen még
ott vannak az óvóhelyek
forgatom a képet összevissza
nem a régi juranics-telep
a hős utca varázstalan nélkülünk
látom a két házra cseréppel rajzolt kaput
rongyabdázunk tenyérrel ütögetve
a hunyósarkot ahol százig számolunk
kicsit csalva lesünk
ahogy szétoszlunk egy esőben
és nem leszünk

itt a bunkerben jó dolog
alig bántanak tetvek ótvarok
s ha mindenütt vastagon ül a por
nekilátok
mindig kihallom anyu hangjából
a ne csak ott ahol a papok táncolnakot
nem nagyon értettem
de bölcsültem vén lettem
prontós ronggyal
küzdök a finnyás papokkal

a beton nyugalmat ad
ha nem vésnek épp
nem fúrnak falat
ez a rendje
mindenki máshová akaszt
akármit a kampószögekre
tudod mondom magamnak
kikopnak a régi dolgok
ütvefúrók vannak dübelek
ikea és kényelem
fölrakják elcsendesednek
így élem itt az életem

a betonbunker is face-világ
bekapcsolom kikapcsolom
a hír a falakon jön át
akár fínghang a gipszkartonon
figyel százszámú ismerőscsapat
kurva vagy
hagyod magad
a nyugalom ennyit megér
tudod ki mit ad egy lájkodér

postára néha megyek csak
senki se csenget
bank intéz helyettem minden sárga csekket

a bunkerem akár a templom
belefér akárhány bálvány potter
de nem érdekel és valójában nem t'om
mikor épp kinek áldozok
és ezért a k-ért sem leszek átkozott
itt én vagyok a rab az őr is
lőrésen lesek ősztől ősziig
nyugalomban szerelmesen
áldjon meg titeket
az én istenem

**TOROCZKAY
ANDRÁS**

A HÁZHOZ MÁR SEMMI KÖZÖM

Nem jó, hogy már nincs közöm
ahhoz a házhoz, a város
legszebb vidékén, a legszentebb
házhoz. Akkor volt jó,
mikor én még csak laktam benne.
Mikor az egynegyede
enyém volt, már nem volt jó.
Mikor az egynegyede enyém volt,
már régen rossz volt. Akkor volt jó,
mikor még semmi közöm nem volt
ahhoz a házhoz.

Nem jó, hogy már nincs közöm
ahhoz a házhoz a város szélén,
a házhoz, amin túl a végtelen figyelt,
a házhoz, amiben a végtelent próbáltam
megfigyelni, kifürkészni, elképzelni.
A vasútállomáson, pálinkafőzden, textilüzemen túli
semmit. Akkor volt jó, mikor még volt
értelme mindegyik szekrényben lógó ruhának,
mikor volt még értelme mindegyik szobának,
a mamáék szobájának éppúgy, mint az anyáékénak.

Nem jó, hogy már nincs közöm
ahhoz a házhoz, amely megsemmisült,
holott láttam felépülni; a házhoz,
amely még mindig áll, csak már
nekem nincs hozzá közöm.

SÉTÁLTATÁS

Meg kell sétáltatni.
Könyörög érte minden sűrűn, rágja a füledet.
Megígérteti, aztán bevasalja rajtad,
hogy *ugye fogtok* a fényben sétálni,
folyton ez a cirkusz.
Hogy idő előtt lemegy a nap.
Hogy sosincs elég napfény.
Ettől fél,
ettől retteg, emiatt nem tud aludni.
Verssorokat üvölt, vicsorog, ugat,
ha rájön, hogy már késő.
Azt mondja például, hogy azt a padot,
az ő kedvenc padját, csak egy év múlva éri megint úgy a fény,
ki tudja, megérjük-e, kérdezi kétségbeesetten. Nehéz erre mit mondani.
De végül mindig megnyugszik. Megnyugtatja magát.
Például rájön, hogy
tulajdonképpen utálja az embereket,
és este ugyan nincs napfény, de emberek sincsenek,
mert a legtöbb ember, akik nappal hangosak,
és nem lehet tőlük beszélgetni, mozdulni sem,
mert mindenhol ott vannak, szóval az emberek többsége
éjszaka otthon alszik.
De ő nem. És vele te sem. Ti éjjel járjátok a hegyek utcáit.
Néha meg-megáll, és a fákat, a bokrokat, a köveket
szagolgatja boldogan szuszogva.
Nézed.
Ilyenkor csend, nyugalom, béke van.

RENDSZER

A rendszereket feladjuk végül. De addig hosszú az út.
Élnünk az ég alatt nem adatott máshogy, sajnos.
Mindig végig kell csinálni az egész folyamatot.
Előbb óvatosan elvetjük, elforgunk tőlük, ha felénk nyúlkálnak,
aztán már erősebben tartjuk magunktól őket el.
Egy idő után komoly fenntartással fogadjuk nyilvánvalóan
elfogult szócikkeiket. Egy idő után nyilvánosan is
óvatos megjegyzéseket teszünk rájuk,

de albumaikat bukásuk után is őrizzük, mint hajléktalanjait a város.
Nem tudni még, nosztalgiából vagy inkább emlékeztetőül.
Előbb-utóbb minden technológiánk, minden rendszerünk
szervizre, fejlesztésre szorul. Megmosolyogni való minden állapot.
Előbb-utóbb feltárják összes titkainkat,
minden pincelakat rozsdás pincelakat, csak idő kérdése,
és akkor hirtelen világossá válik, hogy
mindenkinek világos volt minden – már a kezdetektől fogva.
Mindenkinek mindig minden világos, kivéve minket.
Akkor rájövünk, egyedül mi hittünk a rendszerben.
Egyedül mi vonultunk a ligetben.
Nem volt rajtunk kívül senki soha, csak mi,
ezért voltunk olyan magányosak a konferenciákon,
a gyűléseken. Csak mi használtuk a rendszer
vagy a technológia nyelvét, tárgyait, csak mi nevettünk,
mikor vicceket mesélt.
Szobrai előtt egyedül mi hajladoztunk,
a végtelen csendes, szeles strandjain csak mi egyedül álltunk
fecskében, apróval a kézben, hogy sörrel és pereccel a kézben
nézzük az üres úszómedencét, üres stéget.
Most már mi is csak gúnyolódunk rajta.
Mások régóta más színű ruhákat hordanak, mint ami egykor
kötelező volt. És más helyekre járnak, más italokat isznak,
máshogyan zárják kerékpárjukat, máshogy bókolnak.
Ők már más rendszer szerint élnek, más rendszert éltetnek.
Másikat.

